Ústí nad Labem

Kraj: Ústecký
Okres: Ústí nad Labem
Správní obvod: Ústí nad Labem
GPS souřadnice: 50.661116N, 14.053146E
Nadmořská výška: 218 m n. m.
První pís. zmínka: 1056 (968 let)
Počet obyvatel: 87 590
PSČ: 400 01
Adresa URL: www.usti-nl.cz

Památky a zajímavosti Ústí nad Labem

Město Ústí nad Labem bylo těžce postiženo americkými nálety na konci II. světové války a demolicemi v období socialismu. V důsledku toho má zachovány jen zbytky historického jádra. Mezi nejvýraznější ústecké památky patří:

neogotický kostel Nanebevzetí Panny Marie se šikmou věží,

upravená zřícenina hradu Střekova a výletní restaurace (zámeček) Větruše,

z moderních staveb je třeba zmínit Mariánský most přes řeku Labe.

Hrad Střekov
Počátky hradu Střekova lze v pramenech zjistit celkem spolehlivě: v roce 1319 byl udělen v léno Pesíkovi z Veitmile a v příslušné listině se výslovně připomíná, že ho Pesík nově vybudoval. Dá se tedy jeho založení klást těsně před rok 1319, neboť v roce 1316 dostal Pesík od krále Jana Lucemburského ves Střekov, o hradu však tehdy ještě není ani zmínka.
Důvod založení Střekova je jasný. Měl chránit důležitou cestu podél Labe, vinoucího se hluboko pod hradem. Do dob krále Jana spadá tedy jeho první stavební fáze, která kladla hlavní důraz na vojenskou funkci. Hrad má dvě spolu nesouvisející části, spojené původně padacím mostem přes hluboký přirozený příkop mezi nimi. V části první stával nad vstupní branou hradní palác rozdělený do dvou nestejných prostor, který uzavíral jižní stranu této fronty hradu, lemovanou kolem dokola hradbou. Věž na severozápadní straně skýtala bezpečný přehled po dlouhém úseku Labe, tekoucího v hloubce 100 m pod ní. Věž na severovýchodní, protější straně zase střežila přístup k předhradí, kudy se, rovněž hluboko pod věží, vcházelo do hradního areálu. Za hradbou spojující obě tyto věže byl již zmíněný hluboký přirozený příkop, jenž musel být přemostěn padacím mostem. Tvořila ho skalní plošina, která spadala svými příkrými stěnami na východní straně do sedla, kudy vedla cesta k hradu od Ústí a vsi Střekova. Budova postavená na vnějším severním okraji plošiny se dochovala jen v nepatrných zbytcích. Původní podoba Střekova byla tedy zcela podřízena jeho strážní a ochranné funkci, přičemž jeho největší výhodou byla přirozená nepřístupnost skalního

masívu, na němž byl hrad postaven.
www.hrad-strekov.cz

CÍRKEVNÍ PAMÁTKY
Kamenný krucifix s Máří Magdalenou
Je umístěn proti staré tržnici při závěru presbytáře kostela Nanebevzetí Panny Marie mezi dvěma opěráky. Stál v letech 1721–1874 na vrcholu mostního oblouku přes řeku Bílinu (v dnešní době upravený most k rondelu pod Větruší) spolu se sv. Janem Křtitelem, sv. Barborou, sv. Annou a sv. Janem Nepomuckým. U paty Ukřižovaného v tradiční podobě je umístěna prostovlasá postava klečící sv. Máří Magdaleny.
Socha sv. Antonína Paduánského
Barokní plastika světce stojí na Mírovém náměstí v centru města. V roce 1708 ji nechal voskař Tobias Franz Kuhn postavit na spodní konec náměstí, ale musela ustoupit novější výstavbě (v roce 1970 zde byla dokončena stavba Interhotelu Bohemia) a plastika byla uložená i se sloupem v Trmicích. Po zrestaurování a doplnění chybějících částí kopiemi byl sloup v roce 1996 opět vztyčen na jiném místě náměstí.
Kostel apoštola Pavla (Červený kostel)
Novorománský kostel postavili ústečtí protestanti, vysvěcen byl roku 1906. Stavba je pozoruhodná ozdobnou cihlovou fasádou, užitím betonových prefabrikátů na klenbu lodi a stylově jednotným vnitřním vybavením. Z původních tří kostelních zvonů zbyl pouze největší, s vyobrazením Martina Luthera.
Kostel sv. Mikuláše
Kostel ve Všebořicích byl připomínán již v roce 1352. Přestavěn byl v raně barokním slohu v roce 1694 a hranolová věž byla vestavěná do průčelí v letech 1698–1702. Celkově byl přestavěn v roce 1858.
Nedaleko kostela v ulici Pod Vodojemem je umístěna v rohu zahrady domu čp. 37 barokní plastika sochy sv. Prokopa z poloviny 18. století.
Před hasičským záchranným sborem na Masarykově ulici stojí dva objekty - barokní boží muka z roku 1676 a kamenný krucifix z 1. poloviny 19. století, poslední připomínky všebořické historie.
Kostel Nanebevzetí Panny Marie
Kostel byl postaven kolem roku 1318. V době husitských válek byla zničena jeho věž a trojlodí. S obnovou se začalo až po roce 1452. V 80. letech 19. století byl přestavěn v pozdněgotickém stylu. Bombardování města v dubnu 1945 vážně narušilo základy chrámové věže a od té doby je věž vychýlena od kolmé osy téměř o 2 m. Dominantou je oltář se skleněnou nohou, který reprezentuje umění 20. století.
Kostel sv. Vojtěcha
Barokní kostel s dominikánským klášterem postavil v letech 1715–1730 významný severočeský stavitel Octavio Broggio na místě stejnojmenné stavby z roku 1070. V roce 1972 zde byly instalovány druhé největší varhany v České republice.

Městské divadlo
Divadlo bylo postaveno v letech 1908–1909, podle projektu vídeňského architekta Alexandra Grafa v novobarokním stylu, s kapacitou 878 návštěvníků. Slavnostního otevření se dočkalo 21. září 1909.Interiér krášlí alegorická nástropní freska Eduarda Veitha s alegoriemi Podnikání, Pilnosti, Obchodu, Dopravy a Průmyslu, které jako novodobé múzy provázejí Apollóna. Nebývalý rozkvět zažilo divadlo v

letech 1920–1929 a 1933–1941, kdy pod vedením Rakušana Alfréda Hutiga dosáhlo překvapivě vysoké umělecké úrovně a pěvci evropského formátu si v Ústí nad Labem doslova podávali dveře. Na podzim roku 1944 byla z existenčních důvodů činnost divadla zastavena. V květnu 1945 bylo divadlo nazváno „Slovanské divadlo Beneše a Stalina", o měsíc později bylo toto absurdní pojmenování změněno na „Městské divadlo v Ústí nad Labem". První poválečné představení se uskutečnilo 30. června 1945 uvedením Prodané nevěsty a následně ústecké divadlo dosahovalo mnoha mezinárodních úspěchů, zejména v letech 1962–1974, kdy jej vedl František Vajnar.Vedle opery zde již od roku 1946 působí i baletní soubor. V letech 1987–1993 byla budova nákladně rekonstruována, divadlo vybaveno nejmodernější scénickou technikou a vedle historické budovy byla postavena nová správní budova. Současným repertoárem je opera, opereta a balet.

Erbenova rozhledna
První rozhlednu s kamennou podezdívkou a dřevěnou nástavbou zde postavil roku 1889 architekt Köhler. Během bouře koncem roku 1898 dřevěná část spadla, stejně tak roku 1903 i nová trámová konstrukce. Roku 1910 zničil blesk i kamennou část.Roku 1933 nechal Ústecký spolek pro České středohoří a Krušné hory rozhlednu obnovit do současné podoby 8 m vysoké jednopatrové hranolové stavby s ochozem.Tehdy byla také pojmenována na počest předsedy spolju Alexandra Erbena. Po roce 1948 byla rozhledna zanedbána, vyrostl i okolní porost, proto byly iniciovány kroky k opravě a zvýšení rozhledny.

Střekovská vyhlídka na Malém Sedle
Když radnice ústeckého městského obvodu na Střekově v roce 2003 zahájila revitalizaci vrchu Malé Sedlo, stala se součástí této akce i plánovaná výstavba turistické rozhledny pracovně nazývaná „Střekovský Petřín". V průběhu samotné revitalizace byla zatím upravena přístupová cesta a vrchol byl částečně zbaven náletových dřevin. Rozhledna byla vystavěna na podzim 2009 na místě bývalé letecké pozorovatelny.
Otcem myšlenky vybudování lesoparku a rozhledny na Sedle je bývalý střekovský místostarosta Pavel Boček, jemuž dali podnět samotní obyvatelé Střekova. Celkem má vyhlídka cca 8 m, na vyhlídkovou plošinu vede 47 schodů.
Slavnostní otevření vyhlídky proběhlo v sobotu 15. května 2010. Zahájení provozu doprovázel výstřel z děla šermířů skupiny Hartigo. Ti pro obecenstvo během odpoledne dvakrát předvedli dobývání rozhledny.